PROVINCIE UTRECHT

Handleiding Aanvraag vergunning flora- en fauna-activiteit bij ruimtelijke ingrepen

Met deze handleiding krijgt u inzicht in waaraan een aanvraag voor een vergunning (of instemmingsbesluit) voor een flora- en fauna-activiteit (voorheen: ontheffing soortenbescherming) moet voldoen.

Op deze manier willen we u graag ondersteunen in het in één keer doen van een complete aanvraag.

Waardoor de doorlooptijd van uw aanvraag niet onnodig oploopt, we goed met uw aanvraag aan de slag kunnen en u sneller een besluit kunt ontvangen.

Inhoud

I - Vergunning of instemmingsbesluit 2
II - Voorwaarden 2
III - Termijnen 3
IV - Benodigde items: 5
Bijlage 1 - Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag 6
1. Projectgegevens 6
2. Beschermde dieren- en plantensoorten 7
3. Onderbouwing gekozen oplossing 9
4. Onderbouwing wettelijk belang 10
5. Effect op staat van instandhouding 12
6. Activiteitenplan 13
7. Monitoringsplan 16
Bijlage 2 - Ecologisch onderzoek 17
Bijlage I - Ecologisch werkprotocol en logboek 23
Bijlage II - Landelijke staat van instandhouding enkele beschermde diersoorten 25
Bijlage III - Checklist vergunningaanvraag 28
Bijlage IV - Relevante wet- en regelgeving 32

Disclaimer
Deze handleiding is alleen voor een aanvraag flora- en fauna-activiteit in het kader van een ruimtelijke ingreep (en dus niet in het kader van onderzoek, onderwijs, schadebestrijding of populatiebeheer). Het is een dynamisch document dat door de provincie Utrecht als bevoegd gezag aangepast kan worden als daartoe aanleiding is en hieraan kunt u geen rechten ontlenen. Tenzij anders vermeld, komen de afbeeldingen uit de beeldbank van de provincie Utrecht.

I - Vergunning of instemmingsbesluit

Vergunning flora- en fauna-activiteit

1. Wanneer u alleen voor de werkzaamheden met gevolgen voor beschermde dieren en planten (= flora- en fauna-activiteit) een vergunning wilt aanvragen (= enkelvoudige aanvraag);
2. Deze vergunning vraagt u aan bij de provincie;
3. Hiervoor gebruikt u in het Omgevingsloket het formulier flora- en fauna-activiteit – Vergunning (Rijk);
4. De provincie toetst uw aanvraag vergunning flora- en fauna-activiteit aan de hand van de rijksregels voor de flora- en fauna-activiteit (Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving);
5. De provincie verleent al dan niet de vergunning voor de flora- en fauna-activiteit.

Instemmingsbesluit flora- en fauna-activiteit

1. Wanneer u voor uw ruimtelijke ingreep een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten wilt aanvragen (= meervoudige aanvraag), waaronder voor flora- en fauna-activiteit.
2. Deze omgevingsvergunning vraagt u aan bij de gemeente;
3. Hiervoor gebruikt u in het Omgevingsloket alle formulieren die u nodig heeft voor de verschillende activiteiten. Voor de werkzaamheden met gevolgen voor beschermde dieren en planten, gebruikt u het formulier flora- en fauna-activiteit – Vergunning (Rijk);
4. De gemeente vraagt voor het onderdeel flora- en fauna-activiteit van de omgevingsvergunningaanvraag aan de provincie om advies en instemming;
5. De provincie toetst voor het onderdeel flora- en fauna-activiteit uw aanvraag omgevingsvergunning aan de hand van de rijksregels voor de flora- en fauna-activiteit (Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving);
6. De provincie verleent voor het onderdeel flora- en fauna-activiteit al dan niet instemming met de omgevingsvergunning van de gemeente;
7. De gemeente verwerkt dit instemmingsbesluit (of de weigering) in diens besluit over de aanvraag omgevingsvergunning voor alle aangevraagde activiteiten.

II - Voorwaarden

U kunt voor een vergunning (of instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit bij een ruimtelijke ingreep in aanmerking komen als u aan **alle drie de volgende voorwaarden** voldoet (klik op de tekst met hyperlink voor meer informatie over dat onderdeel):

1. U kunt aantonen dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de ruimtelijke ingreep dan het op deze manier, op deze plek en met deze planning uitvoeren van de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden;
2. U kunt aantonen dat de ruimtelijke ingreep en bijbehorende werkzaamheden nodig zijn (= er is een geldig wettelijk belang) en dat dit belang zwaarder weegt dan de bescherming van de aanwezige beschermde dieren- en plantensoort(en).
3. De ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties beschermde dieren- en plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied.

U werkt deze drie voorwaarden uit in een document met gegevens voor onderbouwing van de vergunningaanvraag. Dit document voegt u in het Omgevingsloket als bijlage toe aan het aanvraagformulier flora- en fauna-activiteit – Vergunning (Rijk).

III - Termijnen

- Beslistermijn bij vergunning flora- en fauna-activiteit:
  - 8 weken na ontvangst van de vergunningaanvraag.
  - Eenmalige verlenging: 6 weken.
- Termijn advies en instemming als onderdeel van omgevingsvergunning gemeente:
  - Advies: redelijke termijn (hangt af van de complexiteit van de aanvraag).
  - Instemmingsbesluit: 4 weken na het verzoek om instemming door de gemeente.
- Houd altijd rekening met een mogelijke verlenging van de beslistermijn.
- De beslistermijn schuift op bij het ontbreken van benodigde gegevens. Lever de benodigde gegevens daarom in één keer zo volledig mogelijk aan wanneer uw de aanvraag indient.
  - Ontbreken er toch benodigde gegevens en vragen we daar via e-mail om? Lever deze dan binnen de in die e-mail genoemde aanlevertermijn aan via het Omgevingsloket.
  - Lukt die aanlevertermijn niet? Stuur ons dan op tijd een e-mail (servicebureau@provincie-utrecht.nl) met daarin het zaaknummer en de reden van het niet kunnen halen van de aanlevertermijn;
  - Ontbreken na twee keer vragen die benodigde gegevens alsnog? Of reageert u niet op onze e-mail(s)? Dan moeten we uw aanvraag helaas buiten behandeling laten of wordt u aanvraag afgewezen.
  - Levert u tijdens de behandeling van uw aanvraag een groot aantal nieuwe gegevens aan waardoor het afwegingskader verandert? Dan zullen we u vragen in het Omgevingsloket de aanvraag in te trekken en een nieuwe aanvraag in te dienen.
- Begin op tijd met de benodigde ecologische onderzoeken. Bij voorkeur tenminste anderhalf jaar voor de start van de werkzaamheden. Veldonderzoek naar bepaalde dieren- en plantensoorten kan namelijk alleen in bepaalde maanden van het jaar. Is het veldonderzoek niet in de juiste periode gedaan? Dan kunnen we de aanwezigheid van die beschermde dieren en planten niet uitsluiten. En kan het zijn dat we uw aanvraag daarom helaas buiten behandeling moeten laten.
- Houd bij de planning van de werkzaamheden en van de mitigerende en compenserende maatregelen en bij de gewenste startdatum en einddatum van de vergunning, rekening met de gewenningsperioden en kwetsbare perioden van de beschermde dieren- en/of plantensoorten. Deze perioden staan in de ecologische kennisdocumenten en onderzoeksprotocollen.
- Een vergunning treedt in werking de dag na bekendmaking op officielebekendmakingen.nl. Bij onherstelbare schade door de activiteit treedt de vergunning 4 weken na bekendmaking in werking. Bij een flora- en fauna-activiteit is dit vaak het geval. Zijn er spoedeisende omstandigheden, dan kan het bevoegd gezag bepalen dat deze 4-weken-termijn niet van toepassing is. Beide volgt uit artikel 16.79 van de Omgevingswet.
- Houd bij de planning van de werkzaamheden er rekening mee dat belanghebbenden bezwaar kunnen indienen tegen het besluit. Hiervoor hebben zij tot 6 weken na de verzenddatum van het besluit de tijd. In die 6 weken kunnen bezwaarmakers een voorlopige voorziening aanvragen bij de rechtbank. De voorzieningenrechter van de rechtbank kan beslissen de werkzaamheden waarvoor u de vergunning heeft, stil te leggen.

- Kies eventueel voor de uitgebreide behandelprocedure. Op verzoek van de initiatiefnemer, of na een verzoek van de provincie en met instemming van de initiatiefnemer, kunnen we de aanvraag behandelen volgens de uitgebreide behandelprocedure. Dit kan voor een initiatiefnemer handig zijn bij een initiatief met behoorlijke impact/omvang en kan alleen onder de volgende drie voorwaarden:
  1. De initiatiefnemer vraagt erom;
  2. Er is een behoorlijke impact op de omgeving;
  3. Er spelen veel belangen die voor een zorgvuldige besluitvorming goed onderzocht moeten worden.
- Beslistermijn wijzigingsverzoek verleende vergunning: 8 weken (indicatief, afhankelijk van het project en de impact van de wijziging).
  Mogelijke reden voor het indienen van een wijzigingsverzoek voor een verleende vergunning:
  - Wanneer u door omstandigheden de werkzaamheden op een andere manier of later wilt (laten) uitvoeren dan waarvoor de vergunning verleend is; of
  - Wanneer het plangebied uitgebreid wordt; of
  - Wanneer de grondeigenaar verandert.

    Hebben de vergunningplichtige mitigerende en compenserende maatregelen al plaatsgevonden? Of voorkomt u dat u Verbodsbepalingen overtreedt? Dan is een wijziging van de vergunning vaak niet nodig.

    Neem voor het indienen van een wijzigingsverzoek contact op het met Servicebureau van het Team Vergunningverlening Natuur en Landschap (servicebureau@provincie-utrecht.nl).
- Spoed is alleen van toepassing bij een nagenoeg acuut gevaar voor mens, plant of dier. Dit is een aantoonbaar binnen korte tijd te verwachten gevaarlijke situatie, bijvoorbeeld een instortend gebouwdeel, afbrokkelend wegdek of barstende leiding, dus niet een krappe planning.

Tips ter voorkoming van vertraging in de behandeling van uw aanvraag:

- Zorg voor een volledig en actueel (in principe niet ouder dan 3 jaar) ecologisch onderzoek.
- Schakel op tijd een ecologisch deskundige in vanwege ecologisch onderzoek dat eventueel jaarrond uitgevoerd moet worden.
- Zorg voor een realistische en actuele planning.
- Zorg voor een goede en actuele onderbouwing van de gekozen oplossing.
- Zorg voor een goede en actuele onderbouwing van het wettelijk belang.
- Zorg voor een goede beschrijving van de staat van instandhouding van de beschermde dieren- en/of plantensoorten en de effecten hierop van de ruimtelijke ingreep en bijbehorende werkzaamheden.
- Zorg voor eerder te veel dan te weinig mitigerende en compenserende maatregelen.
- Vraag voordat u uw aanvraag indient eventueel een vooroverleg aan.

Vooroverleg

Heeft u specifieke vragen over uw situatie, zijn de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden grootschalig en/of complex of wijkt u af van de gangbare ecologisch onderzoek? Vraag dan voordat u de aanvraag indient een vooroverleg aan met een medewerker van team Vergunningverlening Natuur en Landschap van de provincie Utrecht. Dit kan via vergunningen@provincie-utrecht.nl en vanaf de tweede helft van 2024 kunt u een vooroverleg (Verken uw idee) aanvragen via het Omgevingsloket.

IV - Benodigde items

Vul in het Omgevingsloket het aanvraagformulier vergunning flora- en fauna-activiteit (Rijk) in (zie hieronder voor een aantal tips). Voeg bij dat aanvraagformulier als bijlagen in ieder geval de onderstaande items toe (uitleg over de inhoud ervan vindt u door te klikken op de hyperlinks). Een checklist vindt u hier. Zorg ervoor dat de bijlagen een heldere structuur hebben.

- **Aanvraagformulier flora- en fauna-activiteit – Vergunning (Rijk)**.
  Vul dit formulier zo compleet mogelijk in. Zorg ervoor dat de antwoorden in het aanvraagformulier overeenkomen met de items in het document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag.
  Let daarbij in het aanvraagformulier vooral op:
  - Gewenste start- en einddatum van de werkzaamheden. Houd hierbij rekening met de termijnen.
  - Beschermde dieren- en/of plantensoorten waarvoor u de vergunning aanvraagt;
  - Beschermingsregime waaronder de dieren- of plantensoort valt waarvoor u de vergunning aanvraagt:
  - Schadelijke handelingen (= verbodsbepalingen) waarvoor u de vergunning aanvraagt.
  - Wettelijk belang van de ruimtelijke ingreep en de daarbij behorende werkzaamheden.
- **Bijlage 1 - Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag**
  Inhoudsopgave;
  1. Projectgegevens;
  2. Beschermde dieren- en/of plantensoorten;
  3. Onderbouwing gekozen oplossing;
  4. Onderbouwing wettelijk belang;
  5. Effect op staat van instandhouding;
  6. Activiteitenplan;
  7. Monitoringsplan (eventueel en alleen een grove opzet);
  8. Overzicht gebruikte bronnen;
  9. Genummerde bijlagen (bijvoorbeeld de documenten waarmee u het wettelijk belang en onderzochte oplossingen en gekozen oplossing onderbouwt).
- **Bijlage 2 - Ecologisch onderzoek(en) voor onderbouwing vergunningaanvraag**
  Inhoudsopgave;
  1. Overzicht van alle relevante ecologische onderzoeken die uitgevoerd zijn binnen of in de directe omgeving van het plangebied.
  2. Natuurwaardenonderzoek inclusief onderzoeksmethode, onderzoeksopzet, onderzoeksresultaten en genummerde bijlagen.
  3. Eventueel (alleen toevoegen wanneer u in het natuurwaardenonderzoek niet aangegeven heeft waarom het uitgesloten is dat andere dieren- en plantensoorten aanwezig zijn): het verkennende flora- en fauna quickscan onderzoek inclusief onderzoeksmethode, onderzoeksresultaten en genummerde bijlagen.
  4. Eventueel: het BeSi-rapport.
- **Bijlage 3 - Niet-openbare documenten**
  Bijvoorbeeld vertrouwelijke stukken. Geef op het voorblad van het vertrouwelijke stuk en bij het toevoegen ervan aan het aanvraagformulier in het Omgevingsloket aan dat het document vertrouwelijk en niet voor publicatie beschikbaar is.
- **Bijlage 4 - Indien van toepassing: Relevante verleende vergunningen en ontheffingen**
  Bijvoorbeeld ontheffing(en) soortenbescherming of vergunning (en) flora- en fauna-activiteit en andere (omgevings)vergunning(en) voor de planlocatie (bijvoorbeeld via officielebekendmakingen.nl).
- **Bijlage 5 - Indien van toepassing: Machtigingsformulier**. Machtigen gaat in het Omgevingsloket via DigiD en eHerkenning. Hierin zitten echter nog enkele technische beperkingen. Vul daarom dit machtigingsformulier in. Hiermee krijgen initiatiefnemer, gemachtigde en bevoegd gezag zekerheid over welke partij op welk moment welke partij voor welke (rechts-) handelingen gemachtigd heeft.

Bijlage 1 - Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag

1. Projectgegevens

In hoofdstuk 1 van bijlage 1 (Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag) geeft u een helder beeld van het project, de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden en de planning.

1. Algemene projectgegevens

1. Contactgegevens van de aanvrager van de vergunning;
2. Contactgegevens van de initiatiefnemer van het project en van de ruimtelijke ingreep;
3. Algemene omschrijving van het doel, de aard en de omvang van het project en de ruimtelijke ingreep;
4. Ligging van het project, de ruimtelijke ingreep en de voorgenomen werkzaamheden:
   - Adres en eventueel de kadastrale gegevens;
   - Kaart, luchtfoto of situatietekening met daarop de locatie, grootte, ligging en afbakening van het plangebied van de ruimtelijke ingreep, het verspreidingsgebied van de beschermde dieren- en/of plantensoorten, de locatie(s) van de hiervoor schadelijke handelingen en de locatie(s) van de tijdelijke en permanente mitigerende en compenserende maatregelen:
     - Minimaal één duidelijke topografische kaart (bij voorkeur met een schaal van 1:25.000) met daarop de contouren van het plangebied. Gebruik voor de kaart eventueel atlas.provincie-utrecht.nl;
     - Satellietkaart met leesbare straatnamen.
5. Algemene omschrijving van het plangebied en de directe omgeving en eventuele toekomstige plannen hiervoor qua ruimtelijke ingrepen.

2. Werkzaamheden

- Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden en de schadelijke handelingen ervan voor de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten;
- De Effecten van de schadelijke handelingen op de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten tijdens de voorbereiding, de uitvoering en het gebruik van de ruimtelijke ingreep.
- De verbodsbepalingen die daardoor overtreden worden.

Bijvoorbeeld: Voor de bescherming van de openbare veiligheid, is de kap van de kwetsbare <soort boom> op locatie <xyz> noodzakelijk. Dit veroorzaakt voorafgaand aan de werkzaamheden verstoring, tijdens de werkzaamheden aantasting en na de kap vernieling van <aantal> verblijfplaats<en> van vogelsoort <x> waardoor de verbodsbepaling(en) <artikelnummer, artikellid, sub> van het Besluit activiteiten leefomgeving overtreden worden.

3. Planning van de werkzaamheden

Fasering van de voorgenomen werkzaamheden waarvan de schadelijke handelingen voor de aanwezige dieren- en/of plantensoorten deel uitmaken:

- Actuele planning met startdatum en einddatum en tijden van de werkzaamheden en van de schadelijke handelingen;
- Omschrijving van de werkwijze en de bij de werkzaamheden te gebruiken materialen;
- Weersomstandigheden waarbij de werkzaamheden uitgevoerd of eventueel gestaakt worden;
- Manier waarop u in de planning van de werkzaamheden rekening houdt met de kwetsbare perioden van de dieren- en/of plantensoorten en hun ecologische gebruiksfuncties;
- Actuele foto's van de huidige situatie en - indien mogelijk - tekeningen van de situatie na de ruimtelijke ingreep.

Houd bij de planning van de werkzaamheden rekening met de termijnen.

2. Beschermde dieren- en plantensoorten

In hoofdstuk 2 van bijlage 1 (Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag) geeft u aan voor welke beschermde dieren- en/of plantensoorten u de vergunning aanvraagt.

De inventarisatie hiervan volgt uit het recente ecologisch onderzoek van de planlocatie. En moet overeenkomen met de dieren- en/of plantensoorten die u aangeeft in het aanvraagformulier voor de vergunning in het Omgevingsloket.

Beschrijf per beschermde dier- en/of plantensoort uit het ecologisch onderzoeksrapport:

- De Nederlandse naam;
- De Latijnse naam (deze vindt u in dit overzicht);
- De verbodsbepaling(en) uit het Besluit activiteiten leefomgeving die u voor die dier- en/of plantensoort door de werkzaamheden overtreedt:
    1. Kijk in het overzicht beschermde dieren en planten voor het beschermingsregime (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Andere soorten) waaronder de dier- of plantensoort valt.
    2. Kijk in dit overzicht welke voor uw werkzaamheden relevante handelingen verboden zijn onder dat beschermingsregime;
    3. Neem het artikelnummer, artikellid, sub en de artikeltekst van de relevante verbodsbepalingen over uit het Besluit activiteiten leefomgeving.

Voorbeeld beschrijving beschermde soort en bijbehorende verbodsbepaling

Voor de Gierzwaluw (*Apus apus*)
Vragen we een vergunning flora- en fauna-activiteit aan voor het overtreden van verbodsartikel 11.37, lid 1, onder a. van het Besluit activiteiten leefomgeving: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Enkele diersoorten vrijgesteld van vergunningplicht

In het overzicht van de beschermde dieren- en plantensoorten staan enkele diersoorten die op basis van de Omgevingsverordening provincie Utrecht vrijgesteld zijn van de vergunningplicht flora- en fauna-activiteit uit het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor deze soorten hoeft u dus geen vergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen.

Let op: sinds 1 september 2024 geldt voor bunzing, wezel, hermelijn, haas en konijn geen vrijstelling van de vergunningplicht meer. Neem deze vijf diersoorten daarom mee in het ecologisch onderzoek voor onderbouwing van de vergunningaanvraag. Blijkt hieruit dat de aanwezigheid van één of meerdere van deze diersoorten niet uit te sluiten is en zullen de voorgenomen werkzaamheden leiden tot schadelijke effecten op hen? Neem deze diersoort(en) dan ook mee in de te nemen mitigerende en compenserende maatregelen, in het aanvraagformulier vergunning flora- en fauna-activiteit in het Omgevingsloket en in het hoofdstuk 2 van het document ter onderbouwing van de aanvraag.

Vraag de vergunning aan voor meerdere dieren- en plantensoorten

Vraag de vergunning flora- en fauna-activiteit aan voor alle beschermde dieren- en/of plantensoorten waarvan het aannemelijk is dat de werkzaamheden leiden tot het overtreden van de verbodsbepalingen. Door de verborgen leefwijze van bijvoorbeeld vleermuizen en doordat ze in een kleine spleet in muren, spouwmuren of onder dakpannen kunnen kruipen, blijkt hiervoor toch vaak een vergunning voor overtreding van verbodsbepaling genoemd in artikel 11.46, lid 1, onder a. van het Besluit activiteiten leefomgeving nodig te zijn.

Beschermingsregime soorten **Vogelrichtlijn** **Paragraaf 11.2.2 Besluit activiteiten leefomgeving**	Beschermingsregime soorten **Habitatrichtlijn** **Paragraaf 11.2.3 Besluit activiteiten leefomgeving**	Beschermingsregime **andere soorten** **Paragraaf 11.2.4 Besluit activiteiten leefomgeving**
Artikel 11.37, lid 1, onder a Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.	**Artikel 11.46, lid 1, onder a** Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	**Artikel 11.54, lid 1, onder a** Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage IX, onder A, van het Besluit activiteiten leefomgeving, opzettelijk te doden of te vangen.
Artikel 11.37, lid 1, onder b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 11.37, lid 1, onder a, te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels opzettelijk weg te nemen.	**Artikel 11.46, lid 1, onder b** Het is verboden dieren als bedoeld in artikel 11.46, lid 1, onder a, opzettelijk te verstoren.	**Artikel 11.54, lid 1, onder b** Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel artikel 11.54, lid 1, onder a, opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Artikel 11.37, lid 1, onder c Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 11.37, lid 1, onder a, te rapen en deze onder zich te hebben.	**Artikel 11.46, lid 1, onder c** Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in artikel 11.46, lid 1, onder a, in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	**Artikel 11.54, lid 1, onder c** Het is verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage IX, onder B, van het Besluit activiteiten leefomgeving, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Artikel 11.37, lid 1, onder d Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 11.37, lid 1, onder a, opzettelijk te storen.	**Artikel 11.46, lid 1, onder d** Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld artikel 11.46, lid 1, onder a, te beschadigen of te vernielen.	-
Let op: **Artikel 11.37, lid 3** Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in artikel 11.37, lid 1, onder d, geldt niet als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.	**Artikel 11.46, lid 1, onder e** Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	-

3. Onderbouwing gekozen oplossing

In hoofdstuk 3 van bijlage 1 (Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag) geeft u aan op welke manier u aan de eerste vergunningvoorwaarde voldoet:

> U kunt aantonen dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de ruimtelijke ingreep dan het op deze manier, op deze plek en met deze planning uitvoeren van de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden.

U geeft door middel van onderbouwing van de onderzochte oplossingen en van de gekozen oplossing aan dat er voor de beschermde dieren- en plantensoorten uit het ecologisch onderzoeksrapport geen andere bevredigende oplossing is dan het op deze manier, op deze plek en met deze planning uitvoeren van de ruimtelijke ingreep, het project en de bijbehorende werkzaamheden.

Bijvoorbeeld waarom in het geval van uw project het slopen of renoveren van het gebouw (met daarin verblijfplaatsen van beschermde diersoorten) samen met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen geschikter is voor het bereiken van de projectdoelstellingen en minder schade oplevert voor de beschermde diersoorten, dan nieuwbouw op een andere locatie.

Vertrekpunt is dat de gekozen oplossing voor de ruimtelijke ingreep geschikt is om de projectdoelstellingen te bereiken. Vervolgens gaat het om een zorgvuldige inhoudelijke afweging. Hierbij kunt u externe (maatschappelijke) redenen noemen, maar de ecologische redenen zijn essentieel. Economische redenen zijn dus niet doorslaggevender dan ecologische redenen.

Belangrijk voor de beoordeling of u aan deze eerste vergunningvoorwaarde voldoet, is een duidelijke onderbouwing. Deze onderbouwing moet objectief en controleerbaar zijn, moet alle vier de volgende onderdelen bevatten en per onderdeel de reden(en) bevatten waarom het niet een bevredigende oplossing is:

1. Mogelijk andere locatie(s) voor de ruimtelijke ingreep, maar die zouden ervoor zorgen dat meer beschermde dieren- en/of plantensoorten meer schade zouden oplopen;
2. Mogelijk andere werkwijze(n) om de werkzaamheden uit te voeren, maar hiermee zouden de projectdoelstellingen niet bereikt worden en de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten zouden er meer schade door oplopen;
3. Mogelijke andere inrichting(en) van het plangebied (bij permanente compensatie inclusief eventuele alternatieve verblijfplaatsen), maar die zouden niet kunnen voorkomen dat verblijfplaatsen aangetast worden;
4. Mogelijk andere periode(n) en faseringen van de werkzaamheden, maar die zouden overeenkomen met de kwetsbare periode van de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten.

U begint dit hoofdstuk met de tekst "We hebben andere oplossingen voor de ruimtelijke ingreep onderzocht." Vervolgens geeft u een opsomming van de onderzochte oplossingen. Per onderzochte oplossing geeft u aan waarom het geen bevredigende oplossing is om een minder negatief effect op de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten te bereiken. Of waarom de gekozen oplossing juist bevredigender is dan de andere oplossingen (minste schade voor de soort).

Voorbeeld beschrijving gekozen periode

Bij de uitvoering van de werkzaamheden houden we rekening met de meest kwetsbare periode van <beschermde soort x>. Namelijk <xx tot en met xx>. Dan vindt <xx> plaats. De gekozen periode voor de uitvoering van de werkzaamheden is de meest bevredigende oplossing voor de beschermde dieren- en/of plantensoorten. Omdat <xx>.

4. Onderbouwing wettelijk belang

In hoofdstuk 4 van bijlage 1 (Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag) geeft u aan op welke manier u aan de tweede vergunningvoorwaarde voldoet:

> U kunt aantonen dat de ruimtelijke ingreep en bijbehorende werkzaamheden nodig zijn (= er is een geldig wettelijk belang) en dat dit belang zwaarder weegt dan de bescherming van de aanwezige beschermde dieren- en plantensoort(en).

De onderbouwing van de noodzaak van de ruimtelijke ingreep moet verband houden met het wettelijke belang dat u in het vergunningaanvraagformulier in het Omgevingsloket aangeeft. Welk wettelijk belang van toepassing kan zijn, is afhankelijk van het beschermingsregime van de beschermde dier- of plantensoort en staat in het Besluit kwaliteit leefomgeving:

Beschermingsregime	Wettelijke belangen
Vogelrichtlijn	Artikel 8.74j, lid 1, onder b., sub 1 tot en met 6
Habitatrichtlijn	Artikel 8.74k, lid, onder b., sub 1 tot en met 5
Andere soorten	Artikel 8.74l, lid 1, onder b., sub 1 tot en met 13

Voorbeelden van wettelijke belangen

- Volksgezondheid en openbare veiligheid: verduurzaming, binnenklimaatverbetering, asbestsanering, bomenkap, wegverbreding.
- Dwingende redenen van groot openbaar belang: verduurzaming (renovatie en isolatie), woningbouw, vergroten aanbod werkgelegenheid. Het openbaar belang moet zo groot zijn dat het afgewogen kan worden tegen de doelstelling van instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Individuele belangen van particulieren en bedrijven vallen niet onder 'dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van sociale of economische aard of voor het milieu wezenlijk gunstige effecten', tenzij ze samenvallen met een breder publiek belang.
- Bescherming van flora en fauna.

Belangrijk voor de beoordeling of u aan deze tweede vergunningvoorwaarde voldoet, is de onderbouwing van de aard en het gewicht van het belang van de geplande ruimtelijke ingreep en de bescherming van de dieren- en/of plantensoorten die schadelijke gevolgen kunnen ondervinden door de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden. Daarom is het belangrijk dat u het belang van de ruimtelijke ingreep uitgebreid onderbouwt:

1. Neem de tekst van het wettelijk belang over uit de wet inclusief het artikelnummer en artikellid.
2. Geef aan waarom dit belang voor uw ruimtelijke ingreep zwaarder moet wegen dan de bescherming van de dieren- en/of plantensoort.

Ter inspiratie kunt u de voorbeeldteksten op de volgende pagina gebruiken.

Onderbouw dit met zo concreet mogelijke officiële documenten. Bijvoorbeeld met huidige en toekomstige energielabels, berekeningen van CO_2- en stikstofuitstoot, asbestrapportages, veiligheidsrapportages zoals een VTA-rapport (Visual Tree Assessment, wanneer het gaat om oude bomen met gevaar van omvallen of takken die afwaaien), gemeentelijke doelstellingen qua aantal woningen voor de aanpak van het woningtekort (inclusief onderzoeksresultaten waaruit het woningtekort in die gemeente en/of regio blijkt) of andere plannen van de gemeente, et cetera.

Gaat het bij uw project alleen om onderhoud van bestaande gebouwen (dus geen renovatie of verduurzaming)? Probeer dan zoveel mogelijk de schadelijke gevolgen voor de beschermde dieren- en plantensoorten door de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden te voorkomen. Zijn deze schadelijke gevolgen voor beschermde dieren- en/of plantensoorten niet helemaal te voorkomen? Neem dan contact met ons op via vergunningen@provincie-utrecht.nl.

Voorbeelden beschrijving mogelijke belangen

Openbare veiligheid: bomenkap

Gezien het belang van de openbare veiligheid (artikel 8.74j., lid 1, onder b, aanhef en onder 1, van het Besluit kwaliteit leefomgeving), de onmogelijkheid van het plaatsen van hekken rondom de kwetsbare beuk (item <xx> op kaart bijlage <xx>, kwetsbaarheid aangetoond met onderzoeksresultaat <xx> in bijlage <xx>) en daardoor de noodzaak van de verwijdering van deze boom van de voor voorbijgangers gevaarlijke plek en het op deze manier voorkómen van het neerkomen van de boom op voorbijgangers, zijn we van mening dat dit belang zwaarder mag wegen dan het belang van het plangebied voor de beschermde soort <xx>. Door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen zal er geen verslechtering van de staat van instandhouding van de beschermde soort(en) ontstaan.

Volksgezondheid: asbestsanering

Gezien het belang voor de volksgezondheid (artikel 8.74j., lid 1, onder b, aanhef en onder 1, van de Besluit kwaliteit leefomgeving) van de geadviseerde methode tot asbestverwijdering uit [xx] gebouwen (item <xx> op kaart bijlage <xx>, noodzaak tot asbestsanering aangetoond met asbestrapportage <xx> in bijlage <xx>) en de onmogelijkheid deze asbestsanering op een andere manier uit te voeren dan geadviseerd, zijn we van mening dat dit belang zwaarder mag wegen dan het belang van het plangebied voor de beschermde soort <xx>. Door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen zal er geen verslechtering van de staat van instandhouding van de beschermde soort(en) ontstaan.

Groot openbaar belang: verduurzaming

Gezien het grote openbare belang (artikel 8.74k., lid 1, onder b, aanhef en onder 3, van de Besluit kwaliteit leefomgeving) van de vermindering van de CO_2-uitstoot door de renovatie en isolatie van <xx> woningen (item <xx> op kaart bijlage <xx>, noodzaak tot renovatie en isolatie aangetoond met energierapportage <xx> in bijlage <xx>) met huidig energielabel <xx> naar woningen met energielabel <xx> en daarmee een verminderde CO_2-uitstoot, de onmogelijkheid deze renovatie en isolatie op een andere manier uit te voeren dan voorgesteld (aangetoond met rapportage <xx>), zijn we van mening dat dit belang zwaarder mag wegen dan het belang van het plangebied voor de beschermde soort [<xx>. Door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen zal er geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soort(en) ontstaan.

Dwingende reden van groot openbaar belang van sociale aard: aanpak woningtekort

Gezien de dwingende reden van groot openbaar belang van sociale aard (artikel 8.74k., lid 1, onder b, aanhef en onder 3, van de Besluit kwaliteit leefomgeving) van de aanpak van het woningtekort door de bouw van <xx> woningen (item <xx> op kaart bijlage <xx>, noodzaak tot woningbouw aangetoond met woningbehoefteonderzoek <xx> en/of woonvisie <xx> van gemeente <xx> in bijlage <xx>), de onmogelijkheid het woningtekort op een andere manier aan te pakken dan voorgesteld, zijn we van mening dat dit belang zwaarder mag wegen dan het belang van het plangebied voor de beschermde soort <xx>. Door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen zal er geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soort(en) ontstaan.

5. Effect op staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 van bijlage 1 (Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag) geeft u aan op welke manier u aan de derde vergunningvoorwaarde voldoet:

> De ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties beschermde dieren- en plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied.

Het gaat hierbij om het effect op het verspreidingsgebied, het leefgebied en het toekomstperspectief van de beschermde dieren- en/of plantensoort.

De precieze formulering van het effect is afhankelijk van het beschermingsregime waaronder de beschermde dier- en/of plantensoort valt:

Vogelrichtlijn	De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort.
Habitatrichtlijn	De activiteit mag geen afbreuk doen aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.
Andere soorten	De activiteit mag geen afbreuk doen aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Informatie hiervoor haalt u uit het natuurwaardenonderzoek.

Belangrijk voor de beoordeling zijn het effect van de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden op de populatiegrootte en de populatietrend van de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten. Maar ook het effect hierop van de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen. Het verlenen van de vergunning (of het instemmingsbesluit) voor de flora- en fauna-activiteit mag namelijk geen negatief effect hebben op de staat van instandhouding van de aanwezige beschermde dieren- en plantensoorten.

Beantwoord hiervoor in hoofdstuk 5 de volgende vragen:

1. Wat is de staat van instandhouding van de dier- of plantensoort in zijn natuurlijk lokaal, regionaal en landelijk verspreidingsgebied?
2. Wat is het effect van het verlenen van de vergunning (of het instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit op die dier- of plantensoort?

Onderbouw de antwoorden met ieder geval de volgende onderdelen (informatie hiervoor haalt u uit het natuurwaardenonderzoek):

- Beschrijving van de waarde van het plangebied voor de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten in relatie tot hun landelijke, regionale en lokale staat van instandhouding. Voor een aantal diersoorten hebben we de landelijke staat van instandhouding beschreven.
- Omgevingscheck en onderbouwing van de potentie van het plangebied in relatie tot de directe omgeving. Maak hiervoor gebruik van de gegevens van bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), SOVON, Zoogdiervereniging, RAVON, Waarneming.nl, IVN of andere lokale waarnemingen.
- Beschrijving van de verwachte gevolgen tijdens en na afloop van de werkzaamheden en van de voorgestelde tijdelijke en permanente mitigerende en compenserende maatregelen voor de beschermde dieren- en of plantensoorten binnen en rond het plangebied.
- Beschrijving van de gevolgen van de geplande werkzaamheden voor de kwaliteit van het leefgebied, de eventueel aanwezige vliegroutes en/of het foerageergebied binnen en rond het plangebied;
- Beschrijving van eventueel cumulatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden in de directe omgeving van het plangebied.

6. Activiteitenplan

In hoofdstuk 6 van bijlage 1 (Document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag) neemt u het activiteitenplan op. Hiermee geeft u overzicht en inzicht in de locatie van de ruimtelijke ingreep en bijbehorende werkzaamheden en de tijdelijke en permanente maatregelen die u wilt nemen om de schade van de ruimtelijke ingreep en bijbehorende werkzaamheden voor de aanwezige beschermde dieren en planten en hun leefgebied te voorkomen en te verzachten.

Hiervoor maakt u gebruik van de informatie uit hoofdstuk 1 van het document met gegevens voor onderbouwing vergunningaanvraag en uit het natuurwaardenonderzoek. Beschrijf in het activiteitenplan:

1. De locatie en het gebied rondom de locatie waarop de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden uitgevoerd worden. Informatie hiervoor haalt u uit hoofdstuk 1;
2. De verspreiding in en rondom het plangebied van de beschermde dieren- en/of plantensoorten en hun ecologische gebruiksfuncties (nesten, verblijfplaatsen, foerageergebieden, vliegroutes en (bij plantensoorten: groeiplaatsen)) in en rondom het plangebied. Inclusief het ecologisch onderzoek dat hiernaar uitgevoerd is. Informatie hiervoor haalt u uit het natuurwaardenonderzoek;
3. Belang van deze ecologische gebruiksfuncties voor de staat van instandhouding van deze dieren- en/of plantensoorten. Informatie hiervoor haalt u uit het natuurwaardenonderzoek;
4. De manier waarop de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden uitgevoerd worden. Informatie hiervoor haalt u uit hoofdstuk 1;
5. De voorgenomen mitigerende maatregelen om schade aan de beschermde dieren- en/of plantensoorten te voorkomen;
6. De voorgenomen tijdelijke en permanente compenserende maatregelen om onvermijdelijke schade aan de beschermde dieren- en/of plantensoorten te herstellen, waar deze maatregelen zijn of getroffen worden en wanneer deze getroffen zijn of worden;
7. Beschrijving bij de topografische kaart met daarop de locatie, grootte, ligging en afbakening van het plangebied van de ruimtelijke ingreep, het verspreidingsgebied van de beschermde dieren- en/of plantensoorten, de locatie(s) van de hiervoor schadelijke handelingen en de locatie(s) van de tijdelijke en permanenten mitigerende en compenserende maatregelen. De topografische kaart haalt u uit hoofdstuk 1.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Blijkt uit het natuurwaardenonderzoek dat de ruimtelijke ingreep en de bijbehorende werkzaamheden zorgen voor aantasting van de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten, hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden, essentiële vliegroutes en/of verplaatsroutes? Dan moet u twee soorten maatregelen nemen:

1. Mitigerende maatregelen: maatregelen om de schade aan beschermde dieren en planten te voorkomen; en
2. Compenserende maatregelen: maatregelen om het leefgebied van de beschermde dieren en planten ergens anders aan te bieden.

Aandachtspunten mitigerende en compenserende maatregelen

- Een deel van de compenserende maatregelen moet u uitvoeren voordat de aantasting plaatsvindt;
- Een vervangend leefgebied moet goed werken (= functioneel zijn) voordat het huidige leefgebied aangetast wordt;
- Beschermde dieren- en plantensoorten hebben niet alleen hinder van de werkzaamheden vóór een ruimtelijke ingreep. Ook na afloop van de werkzaamheden is de situatie in de meeste gevallen wezenlijk veranderd voor die soorten. Neem de maatregelen dus op tijd;
- Werkzaamheden in de voor beschermde dieren en planten kwetsbare perioden zijn meestal niet toegestaan. Deze perioden staan in de ecologische Kennisdocumenten en onderzoeksprotocollen.

Onderbouwing mitigerende en compenserende maatregelen

Onderbouw de mitigerende en compenserende maatregelen in ieder geval met (informatie hiervoor haalt u uit het natuurwaardenonderzoek):

- Manier waarop u het doden van individuen zoveel mogelijk voorkomt;
- Manier waarop u rekening houdt met de kwetsbare perioden van de dieren- en/of plantensoorten en met hun ecologische gebruiksfuncties;
- Manier waarop u rekening houdt met de gewenningsperiode van de tijdelijke en permanente maatregelen;
- Wanneer (fasering met datums), waar en welke tijdelijke en permanente maatregelen u plaatst;
- Datum waarop de maatregelen getroffen zijn of worden, rekening houdend met benodigde gewenningsperioden uit B12 Kennisdocumenten;
- Kaart met daarop de locaties van de tijdelijke en permanente maatregelen;
- Kaart met daarop de aangetroffen ecologische gebruiksfuncties in relatie tot de tijdelijke en/of permanente maatregelen. Licht toe of deze maatregelen buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden liggen. En bij paarverblijfplaatsen van vleermuizen: of de maatregelen buiten de invloedsfeer van al bezette territoria van soortgenoten liggen;
- Per tijdelijke en/of permanente compenserende en mitigerende maatregel: afmetingen, modeltype (indien relevant), bouwmateriaal (van bijvoorbeeld steigers, netten en rijplaten) en locatie (windrichting, hoogte, afstand tot de aan te tasten verblijfplaats, visuele verstoring (bijvoorbeeld door licht) en akoestische verstoring (verwachte geluidsbelasting als gevolg van de werkzaamheden). Bij voorkeur met fotomateriaal. Houd hierbij rekening met de voorwaarden uit de BIJ12 Kennisdocumenten en eventuele aanwijzingen opgesteld door bijvoorbeeld de Zoogdiervereniging, SOVON, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS, FLORON, SOVON, STONE;
- Foto's van de mitigerende en compenserende maatregelen;
- Onderbouwing van de geschiktheid van alternatieve verblijfplaatsen. De kwaliteit van de huidige verblijfplaats moet overeenkomen met de kwaliteit van de alternatieve verblijfplaats. Als de huidige verblijfplaats bijvoorbeeld in de spouwmuur zit, dan moet er iets vergelijkbaars voor terugkomen.
- Ecologische onderbouwing waaruit blijkt dat de getroffen of de te treffen maatregelen in verhouding staan tot de ecologische gebruiksfuncties die aangetast worden;
- Beschrijving van de periode en methode van het ontoegankelijk en/of ongeschikt maken van de ecologische gebruiksfuncties en/of bouwwerken. Het ongeschikt maken moet onder begeleiding van een hierin ecologisch deskundige;
- Manier waarop de ecologische begeleiding bij de uitvoering van de maatregelen aanwezig zal zijn;
- Eventuele controleronde(n) voordat de werkzaamheden beginnen. Let hierbij op de eventuele aanvullende maatregelen om de toegang tot ecologische gebruiksfuncties niet te beperken (zoals steigers, steigerdoeken, bouwmaterialen, bouwverlichting);
- Indien van toepassing: manier waarop monitoring zal plaatsvinden;
- Beschrijving van het negatief effect van de schadelijke handelingen dat ondanks de mitigerende en compenserende maatregelen nog steeds blijft en de verbodsbepalingen inclusief het artikelnummer, artikellid en sub die daarmee overtreden worden.

Experimentele maatregelen

In principe verlenen we alleen een vergunning (of instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit met bewezen effectieve mitigerende en compenserende maatregelen. Wilt u andere maatregelen nemen? Bijvoorbeeld een experimentele maatregel of een maatregel waarvan de geschiktheid nog onvoldoende bewezen is? Neem dan voordat u de vergunningaanvraag flora- en fauna-activiteit indient contact op voor een vooroverleg.

Staan we toe dat u in het activiteitenplan een experimentele maatregel of een maatregel waarvan de geschiktheid nog onvoldoende bewezen is, opneemt? Zorg er dan voor dat u de functionaliteit van de maatregel uitgebreid onderbouwt. En dat u aangeeft hoe de monitoring van de effectiviteit van deze maatregel uitgevoerd kan worden (frequentie, methode van inventariseren, tijdspanne en manier van rapporteren).

Het toestaan van het in de vergunningaanvraag opnemen van een experimentele maatregel of een maatregel waarvan de geschiktheid nog onvoldoende bewezen is, een goede beschrijving van de functionaliteit en de monitoringsmogelijkheden bieden geen garantie dat de aanvraag voor de vergunning flora- en fauna-activiteit op dit onderdeel goedgekeurd wordt. Een vooroverleg kan helpen om hierover vooraf meer duidelijkheid te krijgen.

Tijdelijke en permanente verblijfplaatsen

Voor de ecologische toetsing en de juridische borging is de informatie belangrijk die u over de tijdelijke en permanente verblijfplaatsen aanlevert, in combinatie met de informatie van het Netwerk Groene Bureaus. Beschrijf in ieder geval:

- Welke kast: merk, materiaal en formaat;
- Het aantal kasten;
- (Globale) beschrijving van de plekken waar de kasten hangen (dit helpt voor een goede beoordeling en om extra vragen te voorkomen, belangrijkste is dat u het Kennisdocument gevolgd heeft). Neem in die beschrijving bij voorkeur op:
  - Globale locatie
  - Hoogte
  - Windrichting
  - Lichtinval van bijvoorbeeld straatlantaarns
  - Vrije uitvliegroute (bijvoorbeeld geen boom er direct voor)
  - Vrij van verstoring door de werkzaamheden

Vleermuiskasten

Zorg bij de compenserende maatregelen voor vleermuizen dat u tijdelijke en permanente kasten met verschillende microklimaten aanbiedt. Bijvoorbeeld door deze op minimaal drie verschillende windrichtingen te plaatsen of kasten deels met veel bezonning en deels in de schaduw te plaatsen. Houd qua locatie rekening met de kasten en de territoria van andere vleermuizen. Dit is vooral van belang wanneer de kasten opgehangen worden als (tijdelijke) vervanging van een paarterritorium.

Zorg ervoor dat de vleermuizen de juiste minimum grootte kast tot hun beschikking hebben. Zodat ze voldoende ruimte hebben om te verblijven, te overwinteren en/of te paren. We houden daarvoor de richtlijnen aan uit de Kennisdocumenten van BIJ12. Gebruik bij voorkeur geen zwarte kasten (vanwege oververhitting), tenzij de windrichting dit toelaat.

Gierzwaluwkasten

Bij gierzwaluwen duurt het vaak langer dan twee jaar voordat nieuwe kasten door hen gevonden worden. Zorg daarom direct voor permanente (en geen tijdelijke) nestkasten. Deze kasten zullen sneller in gebruik genomen worden wanneer u ze zo dicht mogelijk bij de originele nestplaats of in de buurt van een andere nestlocatie van de gierzwaluw (koloniebroeder) plaatst.

7. Monitoringsplan

Ruimtelijke ingrepen kunnen flinke gevolgen hebben voor de kwetsbare ecologische functies van beschermde dieren- en plantensoorten. Waar deze kwetsbaarheid extra groot is (bijvoorbeeld bij dieren- en plantensoorten en ecologische functies waarvoor geen effectieve mitigerende en compenserende maatregelen bekend zijn of bij een project waarin de ruimtelijke ingreep veel impact heeft op de verblijfplaatsen), nemen we in de voorschriften van de vergunning (of instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit een monitoringsverplichting op.

Vermoedt u dat deze monitoringsverplichting op uw ruimtelijke ingreep van toepassing kan zijn? Of blijkt dit uit een vooroverleg? Voeg dan aan uw aanvraag een grondige voorzet toe voor een monitoringsplan. En - indien van toepassing - informeer de opdrachtgever/initiatiefnemer over een mogelijke monitoringsverplichting. Als u een vergunning (of instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit krijgt, staat in de voorschriften hoe, wanneer en naar welke organisatie u de monitoringsrapportage moet opsturen.

Bijlage 2 - Ecologisch onderzoek

De ecologische onderzoeksrapporten met daarin per ecologisch onderzoeksrapport de methode, opzet en resultaten van het ecologisch onderzoek, voegt u samen in één bestand. Dit bestand voegt u vervolgens toe als bijlage 2 aan het aanvraagformulier flora- en fauna-activiteit in het Omgevingsloket.

Dit bestand moet een overzicht bevatten van alle relevante ecologische onderzoeken die uitgevoerd zijn binnen of in de directe omgeving van het plangebied. De ecologische onderzoeksrapporten moeten onafhankelijk van de vergunningaanvraag flora- en fauna-activiteit te lezen zijn en minimaal bestaan uit:

- **Beschrijving van de potenties van het plangebied voor de beschermde dieren- en planten soorten.** Zijn er meerdere onderzoeksgebieden? Geef deze dan een naam of nummer en geef aan welke onderzoeksgebieden relevant zijn voor de huidige aanvraag;
- **Gedetailleerde en actuele foto's** van de situatie en waargenomen dieren- en/of plantensoorten en hun (potentiële) verblijfplaatsen;
- **Beschrijving van de onderzoeksmethoden** en de hiervoor gebruikte protocollen en/of Kennisdocumenten. Per veldbezoek geeft u minimaal de volgende onderdelen aan:
  - In tabelvorm: data, start- en eindtijd van het bezoek, tijdstippen van de zonsopgang en de zonsondergang (gebruik hiervoor eventueel een aparte standaardtabel), de weersomstandigheden (temperatuur, neerslaggegevens, windsterkte en windrichting), de gebruikte apparatuur en het aantal onderzoekers dat de verschillende onderzoeksronden uitgevoerd heeft;
  - Bij grotere onderzoeksgebieden, naast de bovengenoemde informatie, ook kaartmateriaal met looproutes en/of observatiepunten. Dit is met name van belang bij grote renovatie- en isolatieprojecten waarbij huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek op grote schaal uitgevoerd moet worden in meerdere straten binnen hetzelfde plangebied. Daar is vaak sprake van hetzelfde type huizen, rechte lijnen en goed overzicht. Hierdoor is het onderzoek eenvoudiger en kunnen er vaak iets ruimere marges gehanteerd worden qua onderzoeksinspanning dan wat het Vleermuisprotocol voorschrijft. Om te bepalen welke onderzoeksinspanning vereist is, is het handig vooroverleg aan te vragen.
- **Overzicht van de onderzoeksresultaten** met daarin in ieder geval:
  - Waarnemingen van (beschermde) soorten binnen en rond het plangebied;
  - Kaartmateriaal met duidelijke indicaties van de essentiële gebruiksfuncties (en, wanneer noodzakelijk voor een goede beoordeling van de situatie, ook de niet-essentiële gebruiksfuncties), aangevuld met een ecologische onderbouwing hiervan;
  - Zo nauwkeurig mogelijke indicatie van het aantal individuen per aangetroffen verblijfplaats of leefgebied;
  - Ecologische onderbouwing van de te verwachten negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de aanwezige (beschermde) soorten (uitvoeringsfase en gebruiksfase), zoals het (tijdelijk of permanent) verdwijnen van ecologische gebruiksfuncties.

Geldigheid gegevens ecologisch onderzoek

Gebruik ecologisch onderzoek van 3 jaar of jonger. Deze 3-jaar-termijn geldt vanaf het moment dat u de aanvraag voor (het onderdeel) flora- en fauna-activiteit indient. En geldt per onderzochte ecologische gebruiksfunctie van het gebied voor de soort.

Hebben ingrijpende veranderingen plaatsgevonden in de ecologische gebruiksfunctie van het gebied voor de soort gedurende de periode tussen het ecologisch onderzoek en het indienen van de aanvraag voor de flora- en fauna-activiteit (dit kan 3 jaar zijn, maar deze periode kan ook korter zijn)? Dan moet u de onderzoeksgegevens actualiseren.

Heeft u hier vragen over? Neem dan contact op met de provincie via vergunningen@provincie-utrecht.nl.

Uitvoering ecologisch onderzoek door ecologisch deskundige

Het ecologisch onderzoek moet u laten uitvoeren door een ecologisch deskundige. Dit is een persoon met een mbo-, hbo- of universitaire opleiding in de Nederlandse ecologie of in Nederlands natuurbeheer of hiermee vergelijkbare studiegebieden. Of een persoon die op een andere manier aantoonbare soortenkennis van de Nederlandse flora en fauna opgebouwd heeft en minimaal één jaar ervaring heeft met het ecologisch veldonderzoek waarvoor die persoon als ecologisch deskundige zelfstandig ingezet gaat worden.

Is er een capaciteitstekort en zet u daardoor onervaren ecologisch deskundigen (personen met minder dan één jaar veldonderzoekervaring) in voor het ecologisch veldonderzoek? Dan kan dit alleen in de volgende situatie (aan alle twee de voorwaarden moet voldaan worden):

1. Het veldonderzoek vindt plaats in stedelijk gebied bij niet-unieke bouwwerken (zoals woonwijken);
2. Een ervaren ecologisch deskundige houdt toezicht op het veldonderzoek. De ervaren en de onervaren ecologisch deskundige voeren samen de inventarisatie uit waarbij zij eventuele deelgebieden opsplitsen en in een latere ronde uitwisselen zodat elk deelgebied ook door de ervaren collega geïnventariseerd wordt.

De deskundigheid van de betrokken ecologen beschrijft u in het activiteitenplan.

Twee soorten ecologisch onderzoek: flora- en fauna quickscan en natuurwaardenonderzoek

Blijkt uit de flora- en fauna quickscan dat er beschermde dieren- en/of plantensoorten aanwezig kunnen zijn in het plangebied (bijvoorbeeld omdat deze in de omgeving aangetroffen zijn en het biotoop geschikt is)? En kunt u niet uitsluiten dat de ruimtelijke ingreep mogelijk negatieve gevolgen heeft voor deze soorten of soortgroepen? Dan moet u een natuurwaardenonderzoek laten uitvoeren.

Flora- en fauna quickscan

Hiermee onderzoekt u of er beschermde dieren- en plantensoorten aanwezig kunnen zijn in en in de directe omgeving van het plangebied. Doel van de flora- en fauna quickscan is helder krijgen:

- Van welke beschermde dieren- en plantensoorten de aanwezigheid uit te sluiten is;
- Van welke beschermde dieren- en plantensoorten deze aanwezigheid niet uit te sluiten is;
- Of er ten aanzien van de (mogelijk) aanwezige beschermde dieren- en plantensoorten door de werkzaamheden verbodsbepalingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving overtreden kunnen gaan worden.

Een flora- en fauna quickscan kunt u het hele jaar laten uitvoeren en bestaat doorgaans uit twee delen:

1. Bureauonderzoek naar de ligging van het plangebied ten opzichte van zowel nationaal als provinciaal beschermde gebieden.
2. Bureau- en veldinventarisatie naar de (on)mogelijkheid van de aanwezigheid van verblijfplaatsen en rustplaatsen van:
    a. Beschermde dieren- en plantensoorten; en
    b. Aandachtsoorten (icoonsoorten) van de provincie Utrecht; en
    c. Andere van nature in het wild levende dieren en planten (in het kader van de specifieke zorgplicht).

U kunt eventueel de Beschermde SoortenIndicator (BeSI) gebruiken voor een eerste inzicht in de mogelijk aanwezige beschermde dieren- en plantensoorten in uw plangebied. De BeSi bevat gegevens over een aantal meest voorkomende beschermde dieren en planten. De database is dus nog niet compleet. Twijfelt u over de (ecologische) inhoud van het BeSi-rapport? Neem dan contact op met een ecologisch deskundige, de provincie of de gemeente.

In het rapport van de flora- en fauna quickscan neemt u het volgende op:

1. **Beschrijving van het plangebied en de geplande werkzaamheden**:
   - Overzichtskaart (bij voorkeur op schaal 1:25.000) met daarop de contouren van het plangebied. Bijvoorbeeld met behulp van atlas.provincie-utrecht.nl.
   - Detailkaart(en) van het onderzochte gebied. Bijvoorbeeld met behulp van atlas.provincie-utrecht.nl en actuele foto's. Zijn er meerdere onderzoeksgebieden? Geef deze dan een naam of nummer en geef aan welke onderzoeksgebieden relevant zijn voor de huidige aanvraag.
   - Gemotiveerde afbakening van het onderzochte plangebied in relatie tot de geplande werkzaamheden en de reikwijdte van de mogelijke effecten op de beschermde dieren- en plantensoorten (meestal is dit groter dan het plangebied).
   - Beschrijving van het onderzochte plangebied met gegevens die een ecologische beoordeling mogelijk maken. Bijvoorbeeld duidelijk aangegeven waar bouwwegen aangelegd worden of waar een bouwkeet komt te staan.
   - Beschrijving en grove planning van de geplande werkzaamheden:
     - Bijvoorbeeld slopen, verbouwen, kappen of sloot dempen.
     - Grove planning van de werkzaamheden.
     - Actuele tekeningen/afbeeldingen van de werkzaamheden in de huidige situatie en (indien mogelijk) van de beoogde situatie.
2. **Borging van de kwaliteit van het onderzoek**:
   - Bij gebruik van veld- en bureaugegevens van onderzoeken van andere partijen: wanneer deze gegevens verzameld zijn.
   - Ecologische deskundigheid van de onderzoeker(s) op het gebied van de beschermde dieren- en/of plantensoorten.
3. **Beschrijving van de uitvoering van het veldonderzoek/de veldbezoeken**:
   - Start- en einddata en tijden van het veldbezoek.
   - Weersomstandigheden (temperatuur, neerslaggegevens, windsterkte en windrichting) tijdens het veldbezoek.
   - Bij grotere onderzoeksgebieden: kaart(en) met uitgevoerde looproutes en/of observatiepunten.
4. **Resultaten van het bureau- en veldbezoek/de veldbezoeken**:
   Waarnemingen en actuele foto's die de (on)mogelijkheid aangeven van de aanwezigheid van verblijfplaatsen en rustplaatsen van:
   - Beschermde dieren- en plantensoorten; en
   - Aandachtsoorten (icoonsoorten) van de provincie Utrecht; en
   - Andere van nature in het wild levende dieren en planten (in het kader van de specifieke zorgplicht).
5. **Conclusies:**
   - Beoordeling van de geschiktheid van het plangebied voor de beschermde dieren- en/of plantensoorten door middel van antwoord op de volgende vragen:
     - Kunnen er in het plangebied beschermde dieren- en plantensoorten voorkomen?
     - Zo ja, welke zouden dit kunnen zijn?
     - Welke beschermde dieren- en/of plantensoorten zullen hoogstwaarschijnlijk niet voorkomen?
     - Is het plangebied/de planlocatie/het pand geschikt als vaste rust- en verblijfplaats of vormt het mogelijk een ander essentieel onderdeel van het leefgebied?
     - Welke ecologische functies zou het plangebied kunnen hebben voor de beschermde dieren- en/of plantensoorten?
   - Mogelijke negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde dieren- en/of plantensoorten.

Natuurwaardenonderzoek

Blijkt uit de flora- en fauna quickscan dat er beschermde dieren en/of planten aanwezig kunnen zijn in het plangebied en is niet uit te sluiten dat de werkzaamheden geen gevolgen zullen hebben voor de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten? Dan is een natuurwaardenonderzoek nodig.

Het natuurwaardenonderzoek is gericht op de ecologische functie van het plangebied en de directe omgeving voor de aanwezige dier- en/of plantensoort. Het natuurwaardenonderzoek borduurt voort op de resultaten uit de flora- en fauna quickscan. Maar kan ook direct uitgevoerd worden zonder eerst een flora- en fauna quickscan uit te voeren. Er moet dan vooraf wel duidelijk zijn naar welke dieren- en/of plantensoorten het natuurwaardenonderzoek nodig is.

Voor de meeste diersoorten bestaan vaste onderzoeksprotocollen (die vaak uitgaan van meerdere onderzoeksronden):

- Het onderzoek moet minimaal voldoen aan de onderzoeksmethoden zoals beschreven in de BIJ12 Kennisdocumenten.
- Vleermuizen: het onderzoek moet minimaal voldoen aan de aanwijzingen en werkwijzen in het meest actuele Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus.
- Diersoorten waarvoor geen BIJ12 Kennisdocument of Vleermuisprotocol beschikbaar is: het onderzoek moet minimaal voldoen aan de werkwijzen die aangegeven zijn in de soorteninventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus.
- Diersoorten waarvoor geen soortspecifieke Kennisdocumenten of onderzoeksprotocollen beschikbaar zijn: de inventarisatie moet plaatsvinden volgens de algemene protocollen (voor verwante soorten/soortgroepen) van bijvoorbeeld de Zoogdiervereniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS, FLORON, SOVON, STONE, et cetera.

In sommige gevallen en alleen als het goed ecologisch onderbouwd is, kunnen we een afwijking van de onderzoeksprotocollen goedkeuren. Mocht u dit van plan zijn, vraag hierover dan eerst een vooroverleg aan.

Het natuurwaardenonderzoek moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:

1. **Eventueel: de conclusies van de flora- en fauna quickscan.**
2. **Beschrijving van het plangebied en de geplande werkzaamheden**:
   - Aanduiding op kaart van het onderzoeksgebied dat is onderzocht. Overzichtskaart (bij voorkeur op schaal 1:25.000) met daarop de contouren van het plangebied. Bijvoorbeeld met behulp van atlas.provincie-utrecht.nl.
   - Detailkaart(en) van het onderzochte gebied. Bijvoorbeeld met behulp van atlas.provincie-utrecht.nl en actuele foto's. Zijn er meerdere onderzoeksgebieden? Geef deze dan een naam of nummer en geef aan welke onderzoeksgebieden relevant zijn voor de huidige aanvraag.
   - Gemotiveerde afbakening van het onderzochte plangebied in relatie tot de geplande werkzaamheden en de reikwijdte van de mogelijke effecten op de beschermde dieren en planten (meestal is dit groter dan het plangebied).
   - Beschrijving van het onderzochte plangebied met gegevens die een ecologische beoordeling mogelijk maken. Bijvoorbeeld duidelijk aangegeven waar bouwwegen aangelegd worden of waar een bouwkeet komt te staan.
   - Beschrijving en grove planning van de geplande werkzaamheden:
     - Bijvoorbeeld slopen, verbouwen, kappen of sloot dempen.
     - Grove planning van de werkzaamheden.
     - Actuele tekeningen/afbeeldingen van de werkzaamheden in de huidige situatie en (indien mogelijk) van de beoogde situatie.

3. **Borging van de kwaliteit van het onderzoek:**
   - Gevolgde onderzoeksprotocollen/Kennisdocumenten;
   - Bij gebruik van veld- en bureaugegevens van onderzoeken van andere partijen: wanneer die gegevens verzameld zijn.
   - Ecologische deskundigheid van de onderzoeker(s).
4. **Beschrijving van de uitvoering van het veldonderzoek/de veldonderzoeken:**
   - Aanduiding op een kaart van het gebied dat is onderzocht en met hoeveel personen.
   - Beschrijving van de onderzoeksmethodiek en perioden/tijden van de verschillende onderzoeken.
   - Start- en einddata en tijden van het veldbezoek.
   - Tijdstippen van zonsopgang en zonsondergang (gebruik hiervoor eventueel een aparte standaardtabel).
   - Weersomstandigheden (temperatuur, neerslaggegevens, windsterkte en windrichting) tijdens het veldbezoek.
   - Gebruikte apparatuur en aantal onderzoekers die de verschillende onderzoeksronden uitgevoerd hebben.
   - Bij grotere onderzoeksgebieden: kaart(en) met uitgevoerde looproutes en/of observatiepunten.
5. **Resultaten van het onderzoek (waarnemingen en actuele foto's):**
   - Aanduiding van de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde dieren- en/of plantensoorten in het plangebied.
   - Grootte van de aanwezige populatie beschermde dieren- en/of plantensoorten.
   - Beschrijving van de gedane waarnemingen:
     - Vastgestelde vaste rust- en voortplantingsplaatsen in het plangebied, inclusief aantallen individuen.
     - Vastgestelde ecologische functies in het plangebied.
     - Tabel met de waarnemingen van (beschermde) soorten binnen en rond het plangebied. Geef hierbij een zo nauwkeurig mogelijke indicatie van het aantal individuen per aangetroffen verblijfplaats of leefgebied.
     - Duidelijke weergave van de inventarisatieresultaten met overzicht en detailkaarten van de aanwezige ecologische functies. Belangrijk is dat goed beschreven wordt welke soorten, in welke aantallen, op welke momenten in het seizoen afhankelijk zijn van het plangebied. Sommige soorten gebruiken een locatie alleen in de winter, of juist alleen tijdens de voortplanting. De functie van het plangebied is daarom heel belangrijk. Alle elementen die essentieel zijn om duurzaam te overleven behoren bij de ecologische functionaliteit die onderzocht moet worden. Voorbeelden hiervan zijn essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden of bijvoorbeeld overwinterings- of voorplantingsgebied.
6. **Effecten van de werkzaamheden op deze ecologische functies:**
   Voor iedere fase van de ruimtelijke ingreep (voorbereidende fase, uitvoeringsfase en gebruiksfase): ecologische onderbouwing van de te verwachten negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden en mitigerende en compenserende maatregelen op de staat van instandhouding van de aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten (bijvoorbeeld het (tijdelijk of permanent) verdwijnen van ecologische gebruiksfuncties):
   - Per dier- en/of plantensoort en eventueel per deelgebied het effect van de werkzaamheden;
   - Aard en intensiteit van de effecten, bijvoorbeeld hoeveel leefgebied er zal verdwijnen, hoeveel exemplaren van planten er ongeveer zullen verdwijnen, hoelang de verstoring zal zijn.
   - Onderscheid tussen permanente en tijdelijke effecten van de werkzaamheden. En bij tijdelijke effecten: hoelang de tijdelijke effecten zullen duren.
   - Of er cumulatieve effecten zijn door andere werkzaamheden in de buurt van dit project en of er toekomstige ontwikkelingen bekend zijn die de beschermde soort(en) ook zullen storen.
7. **Gemotiveerde conclusies ten aanzien van de effecten van de werkzaamheden op de beschermde dieren- en/of plantensoorten.**

Aandachtspunten ecologisch onderzoek naar bepaalde soorten

Bekende verblijfplaatsen

Blijkt uit de Nationale Databank Flora en Fauna of uit eerdere ecologische onderzoeken van maximaal drie jaar oud dat er al eerder verblijfplaatsen vastgesteld zijn? Neem deze dan ook mee in de beoordeling van de gevolgen van de werkzaamheden voor de beschermde diersoort. Het kan zijn dat deze verblijfplaatsen nog in gebruik zijn. Neem ze mee in het veldonderzoek en neem ze op in het vergunningaanvraagformulier en in hoofdstuk 2 van het document met de gegevens onderbouwing vergunningaanvraag.

Territoria in de omgeving

Sommige diersoorten gebruiken territoria. Zoals de gewone dwergvleermuis, waarbij mannetjes een paarterritorium hebben, met daarbinnen een paarverblijfplaats. Wordt deze verblijffunctie gecompenseerd buiten het plangebied? Geef dan aan of en waar in de omgeving de territoria zijn. Wanneer er namelijk al een mannetje van dezelfde soort aanwezig is, kunt u op die plek geen compenserende verblijffunctie realiseren. Een Omgevingscheck is in dit geval extra belangrijk.

Huismus

Voor de periode van het huismussenonderzoek houden we de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus aan (vooral de waarnemingspiek in de ochtend is van belang).

Tweekleurige vleermuis en meervleermuis

De tweekleurige vleermuis verblijft in Nederland voornamelijk in hoogbouw. Onderzoek daarom bij een gebouw van vier verdiepingen en hoger of er een paarverblijf is van de tweekleurige vleermuis. Tenzij er in de directe omgeving aantrekkelijkere gebouwen voor de tweekleurige vleermuis zijn. Dit zijn gebouwen die hoger zijn, beschikbaar zijn (open stootvoegen) en geschikt zijn als paarverblijf.

Meervleermuizenkolonies zitten vaak in kerkzolders, vleermuiskasten, spouwmuren en onder dakpannen van schuren en huizen. Neem daarom deze plekken mee in het onderzoek en neem de inventarisatie van de soort hierin mee als de soort in een gebied verwacht wordt. De onderzoeksrichtlijnen (zoals de inventarisatieperiode) voor deze soorten vindt u in het Vleermuisprotocol 2021.

Winterverblijfplaatsen

In stedelijk gebied bij een rijtjeswoning met een puntdak uit de jaren '60- '70- '80 is een massa winterverblijf zwermonderzoek niet nodig. In landelijk gebied bij een rijtjeswoning met een puntdak uit de jaren '60- '70- '80 is een massa winterverblijf zwermonderzoek wel nodig. Ook bij massieve gebouwen, jaren '20- '30 woningen, bijzondere complexen, industriële complexen, flats, zorgcomplexen en kantoorpanden raden we aan massa winterverblijf zwermonderzoek te doen.

Bunzing, wezel en hermelijn

- Neem deze diersoorten mee in het ecologisch onderzoek en de eventueel te nemen mitigerende en compenserende maatregelen.
- Volg hiervoor het Kennisdocument Kleine marterachtigen van BIJ12.
- Gebruik aanvullend (camera)onderzoek voor het aantonen van de aanwezigheid van deze soorten.
- Veldonderzoek naar deze soorten is in de provincie Utrecht niet verplicht.
- Onderzoek wel of ze de planlocatie mogelijk als leefgebied (habitat) gebruiken. Is die kans aanwezig, dan is uitsluiten van de aanwezigheid van deze soorten bijna niet mogelijk.
- Monitoring door middel van aanvullend veldonderzoek van getroffen mitigerende en compenserende maatregelen is niet nodig.
- Controle van de beheermaatregelen wel. Beheer is nodig om het gerealiseerde compensatiegebied geschikt te houden voor de soort(en).

Haas en konijn

- BIJ12 levert voor deze twee soorten in 2025 een landelijk vastgesteld kennisdocument.
- De provincie Utrecht heeft een toetsingskader konijn en een toetsingskader haas opgesteld.

Bijlage I - Ecologisch werkprotocol en logboek

Op basis van alle aangeleverde gegevens beslissen we tot het al dan niet verlenen van een vergunning (of instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit. Heeft u vervolgens alle vergunningen verkregen die nodig zijn voor de geplande werkzaamheden dan kunt u (rekening houdend met de termijnen) aan de slag.

Twee weken voor de start van de werkzaamheden maakt u hiervan een melding bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht via het formulier "Start werkzaamheden soortenbescherming melden". Bij dit startformulier stuurt u ook een ecologisch werkprotocol mee. Hierin neemt u de voorschriften uit de vergunning (of het instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit over en beschrijft u de praktische uitvoer van de werkzaamheden en de mitigerende en/of compenserende maatregelen. Dit ecologisch werkprotocol is onder andere bedoeld voor de aannemer en moet op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn.

Het ecologisch werkprotocol maakt geen deel uit van de toetsing van uw aanvraag flora- en fauna-activiteit. Maar het opstellen en insturen van het ecologisch werkprotocol bij de startmelding van de werkzaamheden nemen we wel op als voorschrift van de vergunning (of het instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit.

Na de afronding van alle werkzaamheden maakt u hiervan een melding bij de RUD via het formulier "Einde werkzaamheden soortenbescherming melden". Bij dit eindformulier stuurt u de geactualiseerde versie van het ecologisch werkprotocol en het logboek mee.

Ecologisch werkprotocol

Neem in het ecologisch werkprotocol het volgende op:

- Omschrijving van het plangebied inclusief de kaart;
- Werkzaamheden die uitgevoerd worden, inclusief de planning;
- Voorschriften uit de vergunning (of het instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit;
- Mitigerende en/of compenserende maatregelen die uitgevoerd worden inclusief de locaties op de kaart, de datums en waar mogelijk het start- en eindtijdstip;
- Contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige en overzicht van de werkzaamheden die door de ecoloog begeleid worden;
- Manier waarop omgegaan gaat worden met eventueel onverwacht aangetroffen (beschermde) dieren- en plantensoorten binnen het plangebied;
- Per dier- en/of plantensoort waarvoor u de vergunning (of het instemmingsbesluit) flora- en fauna-activiteit aanvraagt concreet (met locatie, planning of afmetingen):
  - Manier waarop het doden en verwonden van individuen voorkomen gaat worden (planning en maatregelen);
  - Methoden van ongeschikt maken die voor die dier- of plantensoort gebruikt gaan worden (locatie, materiaal en planning);
  - Controles (perioden en door wie) die voor de start van werkzaamheden uitgevoerd gaan worden;
  - Omgang met de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden van de aanwezige dieren- en plantensoorten. En de fasering van de werkzaamheden ten opzichte van belangrijke en kwetsbare perioden (planning van de werkzaamheden);
  - Borging van voldoende alternatieve verblijfplaatsen (locatie en afmetingen);
  - Nieuwe permanente voorzieningen (locatie en afmetingen);
  - Manier waarop het functioneel leefgebied niet verloren gaat (locatie en functie). Bijvoorbeeld: behouden van struiken in de tuin zodat deze voor de huismus kunnen blijven dienen als foerageer- en dekkingsmogelijkheid;
  - Manier waarop voldaan wordt aan de zorgplicht flora- en fauna-activiteit.

Logboek

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden houdt de begeleidend ecologisch deskundige een logboek bij. Dit ingevulde logboek stuurt u vervolgens mee met het formulier "Einde werkzaamheden soortenbescherming".

Neem in dit logboek in ieder geval de volgende elementen op:

- Initiatiefnemer en uitvoerende partij;
- Begeleidende ecologisch deskundige(n);
- Uitgevoerde mitigerende maatregelen: welke maatregelen uitgevoerd zijn om het doden en verwonden van individuen te voorkomen en de locaties hiervan;
- Uitgevoerde compenserende maatregelen: op welk moment en op welke locatie er geschikte en voldoende alternatieve (paar)verblijfplaatsen, rustplaatsen, foerageergebieden en/of leefgebieden beschikbaar en aanwezig waren en zijn voor de beschermde soort(en);
- Gemaakte ecologische keuzes en uitgevoerde acties bij incidenten en onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied tijdens de werkzaamheden, bijvoorbeeld:
  - Goedkeuringen door een ecologisch deskundige;
  - Afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag);
  - Gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locaties hiervan;
- Relevante resultaten van de uitgevoerde voorschriften/werkzaamheden/schadelijke handelingen.
- Aangetaste verblijfplaatsen, verstoorde en gedode exemplaren van de beschermde dieren- en plantensoort(en) en de datum hiervan.

Bijlage II - Landelijke staat van instandhouding enkele beschermde diersoorten

Huismus

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019).

Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als **zeer ongunstig** (Staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen R. & Vogel R., 2022). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

Gierzwaluw

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018).

Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als **ongunstig – ontoereikend**.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiewerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als **ongunstig - ontoereikend**, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis trekt van het ene leefgebied naar het andere. Deze vleermuissoort verblijft voornamelijk tijdens de paarperiode en winterperiode in Nederland (Migration periods of the Natusius' pipistrelle Pipistrellus nathusii in the Netherlands. Jonge Poerink en Dekker, 2019). De populatieomvang van de ruige dwergvleermuis is door gebrek aan data moeilijk te schatten.

De meest recente schatting is gebaseerd op de jaren 2012-2017 en telt 4.000 tot 400.000 individuen (Soortenverslag 131. Cdr.eionet.europa.eu, 2022) Tussen 2015 tot 2020 is de populatietrend onzeker, maar niet negatief (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Het verspreidingsgebied van de ruige dwergvleermuis is vrijwel heel Nederland, met een hogere concentratie in Noordwest-Nederland (Kennisdocument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Ruige dwergvleermuizen overwinteren in boomholten, achter boomschors, in stapels brandhout, houtloodsen, spouwmuren en achter stootvoegen van gebouwen (Kennisdocument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De Zoogdiervereniging beoordeelt het leefgebied van de ruige dwergvleermuis als gunstig, maar geeft wel aan dat ruige dwergvleermuis kwetsbaar is voor de gevolgen van de energietransitie (Advies agendabepaling monitoring en onderzoek aan vleermuizen in het kader van de energietransitie. Schillemans et al, 2021).

De Zoogdiervereniging beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis als **matig ongunstig** in de laatste update van 2018 (Ruige dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2022).

Laatvlieger

De laatvlieger is een algemene vleermuissoort die vrijwel overal in Nederland wordt aangetroffen (Verspreidingsatlas, 2023). Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de laatvlieger. Op basis van nog onvolledige gegevens wordt uitgegaan van een populatiegrootte van 10.000 tot 40.000 dieren (Factsheets voor 25 soorten, 2018). De laatvlieger heeft een matig negatieve populatieontwikkeling met een afname van ongeveer 5% per jaar over de periode 2015-2020 (Telganger, Zoogdiervereniging, 2021).

Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van maximaal enkele honderden meters van elkaar liggen. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 kilometer rondom de kolonie. De soort kan zich incidenteel tot 45 kilometer afstand verplaatsen (Zoogdiervereniging, 2022).

De laatvlieger staat op de Rode Lijst vermeld als kwetsbaar (Rode Lijst, 2020). De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding van de laatvlieger als **matig ongunstig**, met de laatste update van 2018 (Zoogdiervereniging, 2018).

Gewone grootoorvleermuis

Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de gewone grootoorvleermuis. In de recente rapportage over de implementatie van de Europese Habitatrichtlijn werd de populatieomvang tussen de 6.000 en 11.000 individuen geschat (European Environmental Agency, 2019). Er zijn van de soort alleen gegevens vanuit het NEM-meetprogramma Wintertellingen beschikbaar (Telganger, Zoogdiervereniging, 2023).

De gewone grootoorvleermuis is een soort die zowel in de zomer (tot ongeveer 3 kilometer) als tussen zomer- en wintergebied (tot ongeveer 10 kilometer), betrekkelijk kleine afstanden aflegt. Dit betekent dat de dieren die in de winterverblijven waargenomen worden over het algemeen uit de directe omgeving van zo'n verblijf komen. Voor de gewone grootoorvleermuis mag daarom aangenomen worden dat de winterdata relatief representatief zijn voor de zomerpopulatie (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdiervereniging, 2019).

De trend van de populatie geeft sinds het begin (1999) van het NEM-meetprogramma Wintertellingen een matige toename weer (European Environmental Agency, 2019). Voor de laatste 10 jaar laten de meetgegevens een matige afname zien. De trend wordt daarom beoordeeld als verslechterend (Logemann et al., Factsheets voor 25 soorten, 2018).

De gewone grootoorvleermuis maakt voor haar kraamverblijven vooral gebruik van oude bomen in lanen, op landgoederen en in parken, en van kerkzolders en andere gebouwen. De oude laanbomen verdwijnen steeds meer. Ook de renovatie van kerkzolders, de stikstofreductiemaatregelen en het onderhoud aan gebouwen, het weren van vogels, het verdwijnen van kleinschalige agrarische bedrijven en de restauratie van historische gebouwen leiden tot een verlies aan verblijfplaatsen (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdiervereniging, 2019).

De gewone grootoorvleermuis gebruikt lijnvormige elementen voor de dagelijkse trek tussen verblijfplaatsen en voedselgebieden. Singels en houtwallen die verdwijnen en leefgebied en vliegroutes die onderbroken en te veel verlicht worden, kunnen een negatieve impact hebben op de gewone grootoorvleermuis. De kwaliteit van het leefgebied wordt daarom als 'ongunstig-ontoereikend' ingeschat (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdiervereniging, 2019).

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als **ongunstig - ontoereikend**. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als matig ongunstig, met de laatste update van 2018 (Gewone grootoorvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Ringslang

De ringslang is vooral aanwezig in drie min of meer gescheiden kernen die in een ruim gebied rondom het IJsselmeer liggen. De belangrijkste populaties bevinden zich in waterrijke gebieden in Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Friesland (Ringslang. Verspreidingsatlas.nl, 2020). De soort is goed in staat om zich aan te passen aan nieuwe leefomgevingen en is veel minder strikt in haar biotoopkeuze dan andere reptielen. Het uitzetten van populaties ringslangen, een verbeterende waterkwaliteit, maatregelen om ontsnippering tegen te gaan (zoals ecoducten) en de gerichte aanleg van broeihopen zorgen voor een grotere kans op succesvolle kolonisatie van nieuw leefgebied.

De langjarige trend in aantallen van de soort is stabiel, de langjarige trend in verspreiding is een matige toename (Ringslang. Ravon.nl, 2021). De Zoogdiervereniging beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de ringslang als **gunstig** (Factsheets voor 24 soorten. Zoogdiervereniging, 2019).

Bijlage III - Checklist vergunningaanvraag

Volledig ingevuld aanvraagformulier flora- en fauna-activiteit ☐

Bijlage 1 - Document met de gegevens ter onderbouwing van de aanvraag: ☐

Inhoudsopgave; ☐

1. Algemene projectgegevens, werkzaamheden en planning: ☐
   - Contactgegevens aanvrager vergunning; ☐
   - Contactgegevens initiatiefnemer project en ruimtelijke ingreep; ☐
   - Algemene omschrijving doel, aard en omvang project en ruimtelijke ingreep; ☐
   - Ligging van project, ruimtelijke ingreep en voorgenomen werkzaamheden: ☐
     - Adres en eventueel kadastrale gegevens; ☐
     - Kaart, luchtfoto of situatietekening met locatie, grootte, ligging en afbakening plangebied ruimtelijke ingreep, voorgenomen werkzaamheden en mitigerende en compenserende maatregelen. ☐
   - Algemene omschrijving plangebied, directe omgeving en eventuele toekomstige plannen hiervoor qua ruimtelijke ingrepen. ☐
   - Beschrijving voorgenomen werkzaamheden en schadelijke handelingen ervan; ☐
   - Effecten van schadelijke handelingen op aanwezige beschermde dieren- en/of plantensoorten tijdens voorbereiding, uitvoering en gebruik ruimtelijke ingreep. ☐
   - Verbodsbepalingen die daardoor overtreden worden. ☐
   - Actuele planning (startdatum, einddatum en -tijden) werkzaamheden en schadelijke handelingen; ☐
   - Weersomstandigheden waarbij werkzaamheden uitgevoerd of eventueel gestaakt worden; ☐
   - Manier waarop in planning werkzaamheden rekening met kwetsbare perioden dieren- en/of plantensoorten en hun ecologische gebruiksfuncties; ☐
   - Omschrijving werkwijze en te gebruiken materialen; ☐
   - Actuele foto's huidige situatie en - indien mogelijk - tekeningen situatie na ruimtelijke ingreep.
2. Dieren- en/of plantensoorten en verbodsbepalingen waarvoor de vergunning nodig is: ☐

   Per beschermde dier- en/of plantensoort uit relevante ecologisch onderzoeksrapport(en):
   - Nederlandse naam; ☐
   - Latijnse naam (zie dit overzicht); ☐
   - Verbodsbepaling(en) die u voor die dier- en/of plantensoort overtreedt. ☐

     Zie hier voor voorbeeld beschrijving.
3. Onderbouwing gekozen oplossing: ☐
   - Opsomming van onderzochte andere oplossingen qua:
     1. Locatie voor de ruimtelijke ingreep; ☐
     2. Werkwijze uitvoering werkzaamheden; ☐
     3. Inrichting plangebied; ☐
     4. Planning (periode en fasering) werkzaamheden. ☐
   - Per onderzochte oplossing waarom dit niet een bevredigende oplossing is om een minder negatief effect op beschermde dieren- en plantensoorten te bewerkstelligen; ☐
   - Objectieve, controleerbare en gemotiveerde onderbouwing dat gekozen locatie, werkwijze, inrichting en planning de voor de dieren- en plantensoorten meest bevredigende oplossing is. ☐

     Zie hier voor voorbeeld beschrijving;
   - Documenten die de onderzochte oplossingen en deze keuze onderbouwen. ☐

4. Onderbouwing wettelijk belang: ☐
- Tekst van het wettelijk belang aangegeven in aanvraagformulier; ☐
- Tussen haakjes het betreffende artikel-nummer en artikellid uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie voor de mogelijke wettelijke belangen deze tabel; ☐
- Onderbouwing waarom dit belang in uw situatie zwaarder moet wegen dan beschermingsbelang beschermde planten- of diersoort. Zie hier voor voorbeelden beschrijving; ☐
- Documenten die het wettelijk belang onderbouwen. ☐

5. Effect op staat van instandhouding beschermde dieren- en plantensoorten: ☐
- Beschrijving waarde plangebied voor aanwezige beschermde planten- en/of diersoorten in relatie tot hun landelijke, regionale en lokale staat van instandhouding. Zie ook hier. ☐
- Omgevingscheck en onderbouwing potentie plangebied in relatie tot directe omgeving. ☐
- Verwachte gevolgen tijdens en na afloop van werkzaamheden en voorgestelde tijdelijke en permanente mitigerende en compenserende maatregelen voor beschermde dieren- en of plantensoorten binnen en rond plangebied. ☐
- Gevolgen werkzaamheden voor kwaliteit leefgebied, eventueel aanwezige vliegroutes en/of foerageergebied binnen en rond plangebied; ☐
- Eventueel cumulatieve effecten van werkzaamheden in directe omgeving plangebied en verleende vergunningen en ontheffingen voor dezelfde populaties. ☐

6. Activiteitenplan: ☐
- Planlocatie en gebied daaromheen; ☐
- Verspreiding in en rondom plangebied van beschermde dieren- en/of plantensoorten en hun ecologische gebruiksfuncties, inclusief ecologisch onderzoek dat hiernaar uitgevoerd is; ☐
- Belang van deze ecologische gebruiksfuncties voor staat van instandhouding van deze dieren- en/of plantensoorten; ☐
- Manier waarop ruimtelijke ingreep en bijbehorende werkzaamheden uitgevoerd worden; ☐
- Voorgenomen tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen om schade aan beschermde dieren- en/of plantensoorten te voorkomen; ☐
- Voorgenomen tijdelijke en permanente compenserende maatregelen om onvermijdelijke schade aan beschermde dieren- en/of plantensoorten te herstellen, waar deze maatregelen zijn of getroffen worden en wanneer deze getroffen zijn of worden; ☐
- Beschrijving bij topografische kaart met daarop locatie, grootte, ligging en afbakening van plangebied, verspreidingsgebied van de beschermde dieren- en/of plantensoorten, locatie(s) van de hiervoor schadelijke handelingen en locatie(s) tijdelijke en permanenten mitigerende en compenserende maatregelen. ☐

Onderbouwing mitigerende en compenserende maatregelen: ☐
- Manier waarop doden van individuen zoveel mogelijk voorkomt; ☐
- Manier van rekening houden met kwetsbare perioden dieren- en/of plantensoorten en hun ecologische gebruiksfuncties; ☐
- Manier van rekening houden met gewenningsperiode van tijdelijke en permanente maatregelen; ☐
- Wanneer, waar en welke tijdelijke en permanente maatregelen geplaatst worden/zijn; ☐
- Datum waarop maatregelen getroffen zijn of worden; ☐

- Kaart met locaties tijdelijke en permanente maatregelen; ☐
- Kaart aangetroffen ecologische gebruiksfuncties in relatie tot de tijdelijke en/of permanente maatregelen. Inclusief toelichting; ☐
- Per tijdelijke en/of permanente compenserende en mitigerende maatregel: afmetingen, modeltype (indien relevant), bouwmateriaal (van bijvoorbeeld steigers, netten en rijplaten) en locatie (windrichting, hoogte, afstand tot de aan te tasten verblijfplaats, visuele verstoring (bijvoorbeeld door licht) en akoestische verstoring (verwachte geluidsbelasting als gevolg van de werkzaamheden). Bij voorkeur met fotomateriaal; ☐ ☐
- Foto's van de mitigerende en compenserende maatregelen; ☐
- Ecologische onderbouwing van geschiktheid van alternatieve verblijfplaatsen (zoals inbouw voor permanente mitigatie); ☐
- Ecologische onderbouwing getroffen of de te treffen maatregelen in verhouding staan tot ecologische gebruiksfuncties die aangetast worden; ☐
- Beschrijving van periode en methode van ontoegankelijk en/of ongeschikt maken van ecologische gebruiksfuncties en/of bouwwerken; ☐ ☐
- Manier waarop ecologische begeleiding bij uitvoering maatregelen aanwezig zal zijn; ☐ ☐
- Eventuele controleronde(n) voordat werkzaamheden beginnen; ☐
- Indien van toepassing: manier waarop monitoring zal plaatsvinden; ☐
- Beschrijving negatief effect van schadelijke handelingen ondanks mitigerende en compenserende maatregelen nog steeds blijft en verbodsbepalingen die daarmee overtreden worden. ☐

7. Monitoringsplan (indien van toepassing) ☐
   Alleen wanneer monitoring waarschijnlijk nodig is en in dat geval alleen een grove opzet van het monitoringsplan.
8. Overzicht gebruikte bronnen. ☐
9. Genummerde bijlagen voor onderbouwing wettelijk belang en onderzochte andere oplossingen en gekozen oplossing. ☐

Bijlage 2 - Ecologisch onderzoek(en) ter onderbouwing van de aanvraag: ☐

Inhoudsopgave; ☐

Overzicht alle relevante ecologische onderzoeken uitgevoerd binnen of in directe omgeving plangebied; ☐

Natuurwaardenonderzoek: ☐

1. Beschrijving plangebied en geplande werkzaamheden; ☐
2. Borging onderzoekskwaliteit: ☐
   - Gevolgde onderzoeksprotocollen en eventuele afwijkingen hiervan;
   - Ecologische deskundigheid betrokken onderzoekers;
   - Validiteit gebruikte onderzoeksgegevens van andere partijen.
3. Beschrijving uitvoering veldonderzoek(en): ☐
   Bij voorkeur in tabelvorm:
   - Data, start- en eindtijd veldonderzoek;
   - Tijdstippen zonsopgang en zonsondergang;
   - Weersomstandigheden (temperatuur, neerslaggegevens, windsterkte en windrichting);
   - Gebruikte apparatuur;
   - Aantal onderzoekers dat onderzoeksronden uitgevoerd heeft.
   - Groot onderzoeksgebied: kaart(en) met uitgevoerde looproutes en/of observatiepunten.

4. Resultaten van het onderzoek: ☐
   - Waarnemingen en actuele foto's;
   - Tabel met waarnemingen van (beschermde) dieren- en plantensoorten binnen en rond het plangebied;
   - Potenties van het plangebied voor (beschermde) dieren en plantensoorten;
   - Vastgestelde vaste rust- en voortplantingsplaatsen in het plangebied;
   - Vastgestelde ecologische functies in het plangebied;
   - Zo nauwkeurig mogelijke indicatie van aantal individuen per aangetroffen verblijfplaats of leefgebied;
   - Kaartmateriaal met duidelijke indicaties van essentiële en niet-essentiële gebruiksfuncties, inclusief ecologische onderbouwing.

5. Effecten van werkzaamheden op vastgestelde ecologische functies; ☐

6. Gemotiveerde conclusies effecten van de werkzaamheden op beschermde dieren- en/of plantensoorten ☐

7. Eventueel: flora- en fauna quickscan rapport: ☐
   - Beschrijving plangebied en werkzaamheden ☐
   - Borging van kwaliteit onderzoek ☐
   - Beschrijving uitvoering veldonderzoek(en) ☐
   - Resultaten bureau- en veldbezoek(en) ☐
   - Conclusies ☐

Bijlage 3 - Indien van toepassing: Niet-openbare documenten ☐

Bijlage 4 - Indien van toepassing: Eerder verleende relevante vergunningen en ontheffingen ☐

Bijlage 5 - Indien van toepassing: Machtigingsformulier ☐

Bijlage IV - Relevante wet- en regelgeving

- Wet- en regelgeving:
  - Omgevingswet
  - Besluit activiteiten leefomgeving
  - Besluit kwaliteit leefomgeving
  - Beleidsregels Natuur en Landschap
- Eventueel andere benodigde vergunningen en meldingen:
  - Onderdelen Houtkapactiviteiten en Natura 2000-activiteit van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving.
  - Omgevingsverordening provincie Utrecht. Bijvoorbeeld vergunning of melding voor grondverzet en/of dempen oppervlaktewaterlichaam in het landelijk gebied.
  - Gemeentelijk omgevingsplan. Neem hierover contact op met de gemeente van de planlocatie.
  - Waterverordening. Neem hierover contact op met het waterschap van de planlocatie.
- Overzicht beschermde diersoorten en plantensoorten
- Bijlage I bij het Verdrag van Bonn
- Bijlage II bij het Verdrag van Bern
- Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten van de RVO
- Aandachtsoorten en icoonsoorten provincie Utrecht
- Soortenmanagementplan

Colofon

Versie: september 2024

Provincie Utrecht
Team Vergunningverlening Natuur en Landschap

servicebureau@provincie-utrecht.nl
vergunningen@provincie-utrecht.nl

Postbus 80300
3508 TH Utrecht
030 258 91 11